

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра зарубіжної філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
Валерій БОРТНЯК
_____ 2023

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (англ.)

(зі спеціальностей 281 «Публічне управління та адміністрування»;
081 «Право»; 032 «Історія та археологія»; 033 «Філософія»; 053
«Психологія»; 051 «Економіка»; 025 «Музичне мистецтво») третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти
для здобуття наукового ступеня доктора філософії

УХВАЛЕНО:
на засіданні кафедри зарубіжної філології
Протокол № 9 від 28 квітня 2023 р.
Директор ННІ ФІЖ _____ Наталія КУЩ

Київ -2023

Програма вступного випробування з іноземної мови (англ.) для вступу на навчання на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти для здобуття наукового ступеня доктора філософії для спеціальностей 281 «Публічне управління та адміністрування»; 081 «Право»; 032 «Історія та археологія»; 033 «Філософія»; 053 «Психологія»; 051 «Економіка»; 025 «Музичне мистецтво». К.: ТНУ імені В. І. Вернадського, 2023.

Укладачі:

Наталя ІЩЕНКО – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри зарубіжної філології;

Лариса СТАТКЕВИЧ - к. філол. н., доцент, доцент кафедри зарубіжної філології;

Світлана АВДЄЄВА - ст. викладач кафедри зарубіжної філології

Розглянуто та ухвалено на засіданні Вченої Ради Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, протокол № 13 від «28» квітня 2023 р., наказ № 53-од від 28.04.2023р.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Законом України «Про вищу освіту», постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», наказом МОН України від 13 жовтня 2021 року № 1098 «Про затвердження Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році» та Правил прийому до ТНУ ім. В. І. Вернадського (далі – Університету) передбачено складання вступниками до аспірантури вступного іспиту з іноземної мови в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти.

Програма вступного іспиту з іноземної мови для вступу на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії) складена для вступників спеціальностей: 281 «Публічне управління та адміністрування»; 081 «Право»; 032 «Історія та археологія»; 033 «Філософія»; 053 «Психологія»; 051 «Економіка», 025 «Музичне мистецтво» та відповідає Додатку 6 до Правил прийому до Університету для здобуття ступеня доктора філософії.

На навчання для здобуття ступеня доктора філософії приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

Іноземці, які прибувають до України з метою навчання, вступають до аспірантури за акредитованими освітньо-науковими програмами. Зарахування для навчання в аспірантурі вступників з числа іноземців на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб може здійснюватися упродовж року.

Вступне випробування проводиться предметною комісією у кількості 3-5 осіб, які призначаються наказом по Університету, вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням Вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступника.

2. ВИМОГИ ДО ВСТУПУ

Вступники до аспірантури повинні продемонструвати високий рівень професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетентності як складника діяльнісної компетентності (не нижче рівня B2 відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій Ради Європи з питань мовної освіти).

Професійно орієнтована міжкультурна комунікативна компетентність включає знання, навички і вміння, які забезпечують кваліфіковану професійну діяльність у приватній, суспільній, професійній та освітньо-науковій сферах спілкування іноземною мовою в багатонаціональному суспільстві, а також знання щодо застосування невербальних засобів спілкування (формули, графіки, жести, міміка) у міжкультурній комунікації.

Мовні вміння (рівень B2)

Для успішного складання вступного іспиту в аспірантуру студенти повинні мати ґрунтовні знання:

- граматичних структур, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах;

- правил синтаксису, щоб дати можливість розпізнавати і продукувати широке коло текстів в академічній та професійній сферах;

- широкого діапазону словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах;

- мовних форм, властивих для офіційних та розмовних реєстрів.

- особливостей перекладу, реферування та анотування різножанрових текстів державною та іноземною мовами.

Вступне випробування проводиться у письмовій формі іноземною мовою. Воно може відбуватися з використанням дистанційних технологій навчання відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 392 від 27 квітня 2022 року, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України від

03.05.2022 р. за № 487/37823 зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400 та Правил прийому до ТНУ у 2022 р.

3. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вступний іспит перевіряє рівень комунікативної компетентності вступника у межах професійної і фахової тематики відповідно до рівня володіння мовою B2.

Тривалість вступного випробування– 120 хв.

Структура білету наступна:

1. Лексико-граматичний тест.
2. Власне висловлювання (письмово) на запропоновану тему.
3. Читання та письмовий переклад фахового наукового тексту.

4. ЗМІСТ ЗАВДАНЬ

Матеріал вступного випробування містить лексико-граматичні одиниці та синтаксичні структури, засвоєні за програмою магістерської підготовки з іноземної мови за базовими напрямками навчання в ТНУ імені В. І. Вернадського.

I. Лексико-граматичний тест перевіряє знання лексики та граматики, засвоєної за програмою магістерської підготовки з іноземної мови.

II. Власне висловлювання (письмово) перевіряє навички писати з високим ступенем граматичної, лексичної, синтаксичної коректності, вміння послідовно і логічно висловлювати свою думку на запропоновану тему, використовуючи професійну та наукову лексику.

III. Читання та письмовий переклад фахового наукового тексту дозволяє перевірити вміння:

-розуміти складні автентичні тексти академічного та професійного характеру (статей зі спеціалізованих журналів);

-визначати позиції і точки зору в автентичних текстах, пов'язаних з навчанням та спеціальністю;

-розуміння деталей (наприклад, функціонування обладнання);

-розпізнавати широкий діапазон термінології та скорочень з навчальної і професійної сфер;

-розрізняти різні стилістичні реєстри писемного мовлення.

Переклад перевіряє знання:

-граматичних структур, що є необхідним для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах;

-правил англійського синтаксису;

-широкого діапазону словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

5. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1 Загальний рейтинг вступника за вступне випробування з іноземної мови розраховується, виходячи із загальної суми балів за кожне виконане завдання білету, за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

90 – 100 балів	Відмінно
80 – 89 балів	Дуже добре
75 – 79 балів	Добре
66 – 74 балів	Задовільно
60 – 65 балів	Достатньо
Менше 60 балів	Незадовільно

2. Питома вага кожного завдання в загальній оцінці наведена нижче:

А) Лексико-граматичний тест складається з 5 завдань із закритими відповідями.

До кожного завдання пропонується 3 варіанти відповідей, з яких лише один варіант правильний. Завдання вважається виконаним *правильно*, якщо учасник вибрав і позначив правильний варіант відповіді у бланку відповідей. Завдання вважається виконаним *неправильно*, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них є правильний; в) відповідь не позначено взагалі.

Кількість балів за кожне завдання - 6.

В) Оцінка за власне висловлювання (письмове) визначається з урахуванням відповідності основним критеріям (змістовне наповнення, зв'язність (логічність) висловлювання, лексична варіативність мовлення, граматична насиченість, обсяг).

Максимальна кількість балів – 30.

Критерії оцінювання:

➤ **Змістовне наповнення:**

6-4 бали - тема розкрита повністю, надано розгорнуту відповідь;

3-2 бали - тема розкрита не повністю, відповідь малозмістовна;

1-0 - тема не розкрита, майже дублює тему власного висловлювання;

➤ **Зв'язність (логічність) висловлювання:**

6-4 бали - текст укладено логічно і послідовно. Наявні з'єднувальні елементи забезпечують зв'язок між частинами тексту;

3-2 бали - логіку викладу частково порушено, недостатньо з'єднувальних елементів в структурі тексту, що впливає на зв'язність тексту, або наявні з'єднувальні елементи вжиті недоречно;

1-0 балів - відсутня логічна послідовність, з'єднувальних елементів немає, робота складається з набору речень.

➤ **Різноманітність мовленнєвих моделей, що використовуються, та лексична варіативність мовлення.**

6-4 бали - продемонстровано достатній словниковий запас (використано різноманітні словникові одиниці) для вирішення заданої комунікативної ситуації. Робота не містить лексичних помилок, або їх незначна кількість не впливає на розуміння написаного;

3-2 бали - продемонстровано недостатній словниковий запас (використано одноманітні лексичні одиниці), робота містить лексичні помилки які впливають на розуміння написаного;

1-0 балів - наявна кількість лексичних помилок робить зміст висловлювання не зрозумілим;

➤ **Граматична насиченість:**

6-4 бали - робота не містить грубих граматичних помилок, які не впливають на розуміння написаного;

3-2 бали - у роботі є помилки, що заважають розумінню написаного (у тому числі грубі, що не заважають розумінню тексту);

1-0 балів - у роботі багата кількість граматичних помилок, які суттєво впливають на розуміння змісту;

➤ **Обсяг висловлювання:**

6-4 бали - умову опрацьовано повністю, надано розгорнуту відповідь (щонайменше 7-10 поширених речень);

3-2 бали - умову опрацьовано не повністю, надано коротку відповідь (щонайменше 3-6 поширених речень);

1-0 балів - умову лише згадано, переписано текст з умови (щонайменше 1-2 поширених речення);

С) Читання та письмовий переклад фахового наукового тексту.

Обсяг тексту для перекладу – 1500-2000 друкованих знаків. Максимальна кількість балів за завдання – 40. Оцінка за письмовий переклад тексту фахового наукового тексту визначається наступним чином:

40 – 30 балів оцінюється правильно, точне розуміння тексту, його основних фактів та зв'язків між ними. Адекватний переклад українською мовою з урахуванням лексико-стилістичних особливостей тексту. Допускається 1-3 помилки лексичного і граматичного характеру.

29 – 20 балів оцінюється правильно, але недостатньо повне і точне розуміння тексту. Зрозумілі 75% основних фактів і зв'язків між ними. Прийнятний переклад рідною мовою з урахуванням лексико-стилістичних особливостей тексту. Допускається 4-6 помилок лексичного і граматичного характеру.

19 – 10 бали оцінюється недостатньо правильно, неповне і неточне розуміння тексту. Правильний переклад і розуміння не менше 60% основних фактів і зв'язків між ними. Недостатньо адекватний, проте логічний переклад рідною мовою з частковим урахуванням лексико-стилістичних особливостей тексту за фахом. Допускається 7-8 помилок лексичного і граматичного характеру.

9 – 0 бали оцінюється неправильно, неповне і неточне розуміння основного тексту. Неадекватний переклад рідною мовою зумовлений нерозумінням тексту за фахом. Завдання виконано на 50 %. Допускається 9-10 помилок лексичного і граматичного характеру.

6. ПЕРЕЛІК ГРАМАТИЧНИХ ПИТАНЬ ТА СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Артикль. Означений і неозначений артиклі. Невживання артиклів. Артиклі з іменниками, які мають/не мають категорію обчислюваності. Артиклі з числівниками. Артиклі з географічними назвами і власними назвами. Артиклі з абстрактними іменниками.

Іменник. Власні і загальні іменники; іменники, що мають або не мають ознаки обчислюваності, абстрактні і конкретні іменники. Категорія числа. Особливості утворення та вживання форм множини. Категорія відмінка. Особливості утворення та вживання присвійного відмінка.

Займенник. Розряди займенників. Особові займенники в називному і об'єктному відмінках. Присвійні займенники. Неозначені займенники «*some, any, no*» та їх похідні. Кількісні займенники «*much, many, (a) little, (a) few*». Вказівні займенники.

Прикметник. Ступені порівняння. Синтаксичні структури порівняння.

Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Особливості вживання прислівників.

Числівник. Кількісні числівники. Порядкові числівники. Дробові числівники.

Прийменник. Види прийменників. Особливості вживання прийменників.

Дієслово. Дієслова «*to be*», «*to have*» та конструкції з ними, конструкції «*there is/are*» в основних часових формах. Утворення та вживання простих, тривалих, доконаних, тривало-доконаних часових форм активного та пасивного стану дієслова дійсного способу. Наказовий спосіб. Умовний спосіб. Умовні речення 0, I, II, III, типу. Узгодження часів. Пряма і непряма мова. Ствердження, заперечення, питання, команди в непрямій мові.

Модальні дієслова та їх еквіваленти. Особливості вживання модальних дієслів та їх еквівалентів: *can(could)*, *to be able to*; *may(might)*; *must, have to*; *shall (should)*, *ought to*; *will (would)*; *need*; *dare*; *to be to*.

Неособові форми дієслова. Інфінітив. Форми і функції інфінітиву. Інфінітив з/без частки «*to*». Конструкції з інфінітивом. Герундій. Форми і функції герундія. Конструкції з герундієм. Дієприкметник. Дієприкметник теперішнього і минулого часу. Форми і функції дієприкметників. Особливості вживання конструкцій з дієприкметником.

Синтаксис. Порядок слів у спонукальних реченнях та простих розповідних реченнях (стверджувальних, заперечних). Типи питань (загальні, спеціальні, альтернативні, розділові). Складносурядні та складнопідрядні речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Hewings M. *Advanced Grammar in Use: A Self-Study Reference and Practice Book for Advanced Learners of English* (3d edition). CUP, 2013. 304 p.
2. Hewings M. *Cambridge Academic English: an Integrated Skills Course for EAP (Upper Intermediate)*. Cambridge University Press, 2012. 176 p.
3. Ibbotson M. *Cambridge English for Engineering*. CUP, 2010. 112 p.
4. McCarthy M. O'Dell F. *Academic Vocabulary in Use* / Michael McCarthy, Felicity O'Dell. CUP, 2008. 176 p.
5. Tamzen A. *Cambridge English for scientists*. CUP, 2011. 128 p.
6. Williams I. *English for Science and Engineering*. Heinle, Cengage Learning, 2007. 106 p.

7. Mark Foley. Diane Hall. My Grammar Lab. Intermediate B1/B2. Pearson Education Limited, 2012. 395 p.

8. Ільченко О.М. International Communication: Science, Technology, Education, Journalism (English-Ukrainian-Russian Dictionary) : Англо-українсько-російський словник міжнародної комунікації: наука, техніка, освіта, журналістика (за заг. ред. к.філол.н., доц. Жалая В.Я.). 2-е вид., доопрац. К.: Видавниче підприємство «Едельвейс», 2016. 632 с.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступники допускаються до участі у вступному випробуванні за наявності оригіналу документа, що посвідчує особу.

Перекладання вступного випробування не допускається.